Region Stockholm

Miljö- och kollektivtrafikregionråd
Tomas Eriksson (MP)

INTERPELLATIONSSVAR

2020-10-13 RS 2020-0683

Svar på interpellation 2020:30 av Maria Mustonen (V) om hanteringen av massor från regionens byggprojekt

Maria Mustonen (S) har ställt följande frågor till mig om hanteringen av massor från regionens byggprojekt:

1) Hur säkerställs att oseriösa aktörer som inte följer den gällande miljölagstiftningen inte finns med i regionens entreprenadupphandlingar?

2) Hur säkerställs att de förorenade massorna från regionens byggprojekt hanteras på miljömässigt lämpligt sätt och deponeras i godkänd deponi som innehar de lagstiftade tillstånden?

Som svar vill jag anföra följande:

Miljöfrågan är en av vår tids viktigaste utmaningar. Det handlar om att säkerställa en god miljö för oss som bor och lever här, men också om ett globalt ansvar att minska vår klimatpåverkan. Region Stockholm arbetar systematiskt och målmedvetet för att minska klimatpåverkan, bli mer resurseffektivt och att minska de miljö- och hälsorisker som beror på direkta och indirekta utsläpp från verksamheterna.

De styrande principerna för regionens miljöarbete innebär att regionens förvaltningar och bolag, med hänsyn till regionens kärnverksamheter och övriga mål samt med bibehållen kvalitet i verksamheterna, främjar återanvändning av byggmaterial samt tillämpar Sveriges byggindustriers riktlinjer för sortering av avfall i bygg- och anläggningsprojekt.

I regionens byggprojekt är masshanteringen en viktig del i det övergripande arbetet med att uppnå en ökad resurseffektivitet. Därmed eftersträvas det att återanvändning av jordschaktmassor sker i så stor utsträckning som möjligt och så nära uppkomsten av massor som möjligt. Detta är en utmaning i storstadsområden där det ofta är ont om plats för mellanlagring. Avgörande för att kunna återanvända jordschaktmassor är att massornas tekniska- och miljötekniska klassificering kan bestämmas. Detta genomförs på olika sätt och i olika skeden i ett byggprojekt. Från skrivbords- och arkivstudier och markprovtagning under utredning och projektering till klassificerande markprovtagning under produktion och schaktarbeten.

Beroende på jordschaktmassornas beskaffenhet avseende miljö och teknik kan de sedan klassificeras utifrån möjliga användningsområden eller om de är mycket förorenade till deponering. Krav och principer för användning av jordschaktmassorna redovisas i kontrakt vid upphandling av byggentreprenader.

När föroreningshalterna i klassificerade massor når högre nivåer har förvaltningen för utbyggd tunnelbana valt att bestämma mottagaren genom att i förväg upphandla godkända mottagare.

Nämnvärt är att bergschaktmassor, vilket är den absolut största andelen av schaktmassorna, hanteras enligt hittills gällande praxis som användbara produkter och är sällan förorenade.

Entreprenörer i regionens byggprojekt har, oavsett föroreningsnivå på jordschaktmassor, krav på sig att redovisa att massorna går till godkända mottagare med relevanta tillstånd enligt miljöbalken. För att få kontroll på detta ska entreprenörer i förväg redovisa detta och hanteringen av massorna i masshanteringsplaner till beställaren. I dagsläget är det inte alltid möjligt för regionen att i ytterligare led ha kontroll över var massorna efter en mellanlagring slutligt används. Regionen säkerställer alltså via krav i upphandling att seriösa entreprenörer utför byggnationerna och kontrollerar sedan att denna entreprenör omhändertar massorna i nästa led till en godkänd mottagare.

Kraven som ställs på byggprojekten kopplar även till regionens Miljöprogram. Ett av dessa mål är att begränsa klimatpåverkan från byggprocessen i regionens nybyggnations-, anläggnings- och större ombyggnationsprojekt. Ett annat är att ha ökat materialåtervinningen i bygg- och anläggningsprojekt, samt genomfört åtgärder för att förebygga avfall.

Slutanvändningen av jordschaktmassor är i vanlig ordning reglerad av lagstiftning och den tillsyn som utövas i det aktuella projektet av tillsynsmyndigheten. Den aktuella verksamhetsutövaren har att rätta sig efter lagarna och tillsynen som utövas.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 13 oktober 2020

Tomas Eriksson